

Tühja kasseti tasu otsus kaevati edasi: põhjuseks kohtuniku arvutusviga ja ebavõrdsus teiste riikidega

Loomeinimeste esindusorganisatsioonid pöördusid eelmisel aastal kohtusse, sest Eestis kehtiv ajast ja arust Vabariigi Valitsuse määrus võtab neilt Euroopa Liidu õigusega ette nähtud hüvitise ehk tasu loomingu eratarbeks kopeerimise eest digi- ja nutiseadmetes. EAÜ jt autoreid, esitajaid ja fonogrammitootjaid esindavad organisatsioonid nõuavad kohtu kaudu Vabariigi Valitsuselt infoühiskonna direktiivi art 5 lg 2 punkti b Eesti õiguskorda ebakohase ülevõtmisega tekitatud kahju hüvitamist. Kahju seisnes selles, et õiguste omajatel on jäänud aastatel 2014-2018 saamata autoriõiguse seaduse §-s 27 sätestatud õiglase hüvitis, sest Vabariigi Valitsus ei ole uuendanud määruhes toodud salvestusseadmete ja -vahendite, mille eest vastavat tasu koguda saab, nimekirja.

Tallinna Halduskohus mõistis 13.11.2019 kohtuotsusega EAÜ-le, Eesti Fonogrammitootjate Ühingule, Eesti Esitajate Liidule, Eesti Audiovisuaalautorite Liidule, Eesti Heliloojate Liidule, Eesti Interpreetide Liidule, Eesti Lavastajate Liidule, Eesti Lavastuskunstnike Liidule ja Eesti Näitlejate Liidule perioodil 2014-2018 tekitatud varalise kahju hüvitamiseks Eesti Vabariigilt välja 816 559 eurot.

EAÜ jt kaheksa eelnimetatud organisatsiooni kaebasid selle Tallinna Halduskohtu otsuse edasi, sest kohtunik tegi olulise arvutusvea ja arvestas hüvitise vaid ühe aasta eest, mitte vaidluse all oleva viie aasta eest. Lisaks jäeti hüvitise määramisel arvesse võtmata mitmed digi- ja nutiseadmed, mis on teistes Euroopa riikides õiglase hüvitise regulatsioonides arvesse võetud ja paneb Eesti loomeinimesed oluliselt

halvemasse positsiooni, võrreldes oma Euroopa kolleegidega.

Tallinna Halduskohtu kohtunik Kaupo Kruusvee, kes otsuse tegi, möönis küll oma arvutusviga, kuid jättis arvutusvea parandamise avalduse rahuldamata. See viib aga paratamatult mõttele, et kas kohtunik oli oma otsuses vaba. Nimelt oli 800 000 eurot summa, mida endine justiitsminister Urmas Reinsalu mainis oma vestluses Kalev Rattuse, Urmas Amburi ja Rauno Haabmetsaga 2018. aastal, kui oli juttu sellest, et kui palju on Eesti riik nõus loomeinimestele selle kohtuasjaga seoses maksta.

CISAC-i (Confederation of Societies of Authors and Composers) 2018. a raporti kohaselt on maailmas kogutud tühja kasseti tasu summa pidevalt kasvanud: 2017. aasta eest tõusnud 33,3%, võrreldes aastaga 2016, ning aastatel 2013-2017 tõusnud 141% võrra. EL liikmesriikide keskmine kogutud isiklikuks tarbeks kopeerimise hüvitis oli 2015. aastal 1,42 eurot inimese kohta. Eestis on vastav näitaja olnud 0 eurot juba viimased 6 aastat. Oleme selle näitajaga oma loomeinimestele maailma viie kõige vähem kopeerimistasu maksva riigi hulgas.